

4. Cobbinah J. R., Vink F., Onwuka D. Snail farming. Production, processing and marketing. Agredok-series № 47. Agronomisa Foundation, Wageningen, 2008. P. 78.

УДК 594.3(477)

ПОТЕНЦІАЛ РОЗВИТКУ ГЕЛІЦЕКУЛЬТУРИ В УКРАЇНІ

О. М. Овдіюк

Житомирський державний університет імені Івана Франка
вул. Велика Бердичівська, 40, Житомир, 10008, Україна

На сьогодні в світі спостерігається зростання популярності такого нового напрямку в агробізнесі як геліцекультура. Геліцекультура – це індустріальний спосіб вирощування равликів роду *Helix*, які придатні для використання в кулінарії. Зокрема, найбільш відомою стравою з равликів є ескарго у традиційній французькій кухні; у виробництві косметичних засобів та лікарських препаратів в частині використання їх слизу і т.д.

Використання равликів у харчуванні різних народів та країн має досить глибокі корені. Поясненням є те, що м'ясо равликів має високий вміст білка, заліза та амінокислот, які необхідні для здоров'я людини, а також низький рівень жиру. Як підтверджують наукові дослідження, таке м'ясо має високу харчову і поживну цінність.

Варто зазначити, що у такому продукті вміст протеїну знаходиться на рівні 12–18% (курятина – 14%), а жирів – 0,6–1,5% (в яловичині – 10%), фосфоліпідів – 50%, вуглеводів – 1,0–1,5%, мінеральних речовин 1,5–2,0%, а також містить макро- та мікроелементи. Це дозволяє застосовувати м'ясо моллюсків в дієтичному харчуванні [1].

Розглянемо сучасні тенденції розвитку геліцекультури в Україні. Так, згідно даних Держстату України за 2021 рік, Україна експортувала близько 884 т равликів на суму 2,7 мільйонів доларів США до різних країн світу, зокрема, Греції, Індонезії, Іспанії, Литви, ОАЕ, ПАР, Польщі, Сінгапуру, Словаччини, Таїланду. На сьогодні також став доступним ще один ринок – Грузія [2].

В грошовому еквіваленті експортний потенціал равликів за 2021 рік досягнув 2,8 мільйонів доларів США, що на 41,6% більше, ніж у 2020 році. Найбільшу частку українських равликів у цьому році купувала Литва (на суму 2,3 мільйонів доларів США). Також до трьох найбільших покупців увійшли Словаччина (на суму 200,9 тисяч доларів США) та Іспанія (на суму 96,5 тисяч доларів США). Зауважимо, що імпорт равликів до України є практично незначним – лише 21,2 кілограма на суму 4 тисяч доларів США за весь 2021 рік [3].

Протягом трьох кварталів 2023 року головними покупцями українських моллюсків стали Литва (69,8%), Іспанія (17,4%) та Польща (6,2%). В січні-вересні Україна експортувала 688 т моллюсків, що на 81,9% більше, ніж за аналогічний період минулого року. Щодо імпорту моллюсків за цей період, він сягнув 3,5 тисяч т, що в 2,2 рази більше, ніж за такий самий період попереднього року. Витрати на ввезення моллюсків з-за кордону також значно зросли, склавши \$11,3 мільйона

за три квартали 2023 року. Найбільшими постачальниками молюсків на український ринок у січні-вересні 2023 року були Перу (28,8%), Китай (28,5%) та Франція (17,8%). У грошовому еквіваленті експорт молюсків зріс більше ніж удвічі, до \$4,1 мільйона [4]. Отже, як бачимо, Україна нарощує свої експортні можливості на світовому ринку геліцекультури.

На сьогодні в Україні налічується до близько 300 підприємств різних форм власності, які займаються цим видом бізнесу. Зокрема, «*Всеукраїнська асоціація Равлик України*», яка розташована м. Дніпро, займається просуванням розвитку геліцекультури в Україні, в частині організація експорту, а також представлення даної продукції іноземній аудиторії. Активно просуває та підтримує дотримання виробниками екологічних стандартів, щодо заборони збору равликів у дикій природі. Також займається розробкою та імплементацією стандартів равликівництва в Україні.

Як бачимо, вирощування равликів може бути вигідним та цікавим бізнесом, але такий бізнес потребує певних специфічних умов. Розглянемо основні складові алгоритму започаткування такого бізнесу (табл. 1).

Таблиця 1

Алгоритм започаткування равликового бізнес-проекту

№ п/п	Алгоритм дій бізнес-проекту	Характеристика
1. Дослідження та аналіз можливостей		
а.	Дослідження ринку	Перед початком вирощування равликів важливо дослідити ринок та з'ясувати попит на цей продукт у вашій локації.
2. Технологічні особливості		
а.	Умови середовища	Тварини потребують вологого, прохолодного та затіненого місцерозташування ферми. Створення таких умов є ключовим для успішного вирощування.
б.	Годування та догляд	Регулярне годування та догляд за молюсками є важливими аспектами вирощування. Вони потребують рослинної їжі та контролю за умовами середовища.
в.	Захист від шкідників та захворювань	Потрібно розробити стратегії для запобігання розвитку шкідників та захворювань, використовуючи екологічно безпечні методи.
г.	Збір врожаю	Після досягнення равликами достатньої величини, їх можна збирати для продажу. Це можуть бути, як живі равлики, так і готова продукція до вживання.
3. Комерційна складова		
а.	Маркетинг і продаж	Розробка ефективної стратегії маркетингу та продажу, допоможе залучити клієнтів та забезпечити успішний продаж продукції.

Отже, вирощування равликів може бути вигідним та цікавим видом сільськогосподарської діяльності, якщо дотримуватися вищезгаданих кроків та ретельно планувати свою діяльність.

Список використаної літератури

1. Зубар І. В., Онищук Ю. В. Геліцекультура, як перспективний напрям агровиробництва. *Інноваційна економіка*. 2020. № 7-8. С. 33-41 [Електронний ресурс]. URL.: http://nbuv.gov.ua/UJRN/inek_2020_7-8_6 (дата звернення: 24.03.2024).

2. Українські компанії отримали нові можливості для експорту равликів до Грузії та транзитом через її територію. *Міністерство закордонних справ України*. [Електронний ресурс]. URL.: <https://mfa.gov.ua/news/ukrayinski-kompaniyi-otrimali-novi-mozhливosti-dlya-eksportu-ravlikiv-do-gruziyi-ta-tranzitom-cherez-yiyi-teritoriyui> (дата звернення: 26.03.2024).

3. Експорт українських равликів у 2021 році зріс на 47,8%. *AGROTIMES* [Електронний ресурс]. URL.: <https://agrotimes.ua/tvarinnitstvo/eksport-ukrayinskyh-ravlykiv-u-2021-roczy-zris-na-478/> (дата звернення: 26.03.2024).

4. Експорт українських равликів збільшився удвічі. *LANDLORD* [Електронний ресурс]. URL.: <https://landlord.ua/news/eksport-ukrainskykh-ravlykiv-zbilshyvsia-udvichi/> (дата звернення: 26.03.2024).